O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD 158
2025 yil “29” avgust

“TASDIQLAYMAN”
Samarqand davlat pedagogika
instituti rektori
_____ Sh.Sh.Negmatova
2025 yil “ ” _____

HUQUQ SOHALARI I
(FUQAROLIK HUQUQI)

Bilim sohasi:	100000 - Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60111100 – Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi

Samarqand – 2025

Fan/mavzu kodi Hs13408	O‘quv yili 2025-2026	Semestr 3-4	Kreditlar 8
Fan/mavzu turi Tanlov	Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 4

	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Huquq sohalari I (Fuqarolik huquqi)	120(60/60)	120	240

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalami fuqarolik huquqi doirasida amalga oshiriladigan fuqarolik huquqiy harakatlar bilan tanishtirish va ularni amaliyotda qo'llay olish ko’nishmalarini shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi — nazariy bilimlar, amaliy ko’nikmalalar, fuqarolik huquqiy munosabatlar, fuqarolik huquqiy munosabatlarning subyekti, obyekti, bitimlar, da’vo muddati, mulk huquqi va boshqa ashyoviy huquqlar va ularni himoya qilish, majburiyatlar, zarar yetkazishdan kelib chiqadigan majburiyatlar, shartnoma to‘g‘risida umumiy qoidalar, fuqaroning hayoti va sog‘lig‘iga yetkazilgan zaraming o‘mini qoplash qoidalari, ma’naviy zarami qoplash, intellektual mulk, vorislik to‘g‘risida umumiy qoidalar, merosni egallash kabi masalalami tahlil qilishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Fuqarolik huquqi tushunchasi, tamoyillari va tizimi.

Fuqarolik huquqi tushunchasi, xususiyatlari va boshqa huquq sohalari bilan aloqadorligi. Fuqarolik huquqi tamoyillari. Fuqarolik huquqining fimksiyalari. Fuqarolik huquqi tizimi.

2-mavzu. O‘zbekiston Respublikasi fuqarolik huquqining manbalari

Fuqarolik huquqi manbalari tushunchasi va turlari. Fuqarolik qonunlarining vaqt, hudud va shaxslar bo‘yicha amalda bo‘lishi. Qonun analogiyasi va huquq analogiyasi. Fuqarolik-huquqiy nonmalami sharhlash va ulaming turlari.

3-mavzu. Fuqarolik-huquqiy munosabat va uning subyektlari

Fuqarolik-huquqiy munosabat tushunchasi va mohiyati. Fuqarolik-huquqiy munosabatlarning turlari (tasnifi). Fuqarolaming tadbirkorlik faoliyati. Fuqarolaming yashash joyi. Fuqaroni vafot etgan deb e’lon qilish. Fuqarolik huquqlari va burchlariniug kelib chiqish asoslari. Yuridik faktlar. Fuqarolar - fuqarolik huquqining subyektlari sifatida. Davlat - fuqarolik huquqining subyektlari sifatida.

4-mavzu. Yuridik shaxslar - fuqarolik huquqining subyekti sifatida

Yuridik shaxs tushunchasi va belgilari. Yuridik shaxsning huquq layoqati va

muomala layoqati. Yuridik shaxslaming vujudga kelish va bekor bo‘lishi. Yuridik shaxslaming turlariga umumiy tavsif.

5-mavzu. Davlat – fuqarolik-huquqiy munosabatlar ishtirokchisi sifatida.

Davlatning fuqarolik huquq layoqati. Davlatning fuqarolik-huquqiy munosabatlardagi ishtiroki shakllari.

6-mavzu. Fuqarolik huquqining obyektlari

Fuqarolik huquqi obyektlari tushunchasi va tasniftanishi. Mol-mulk —fuqarolik huquqining obyekti sifatida. Pullar va qimmatli qog‘ozlar — fuqarolik huquqining obyekti. Moddiy ne’matlar. Nomoddiy ne’matlar. Ishlar va xizmatlar -fuqarolik huquqining obyekti sifatida. Xizmat va tijorat siri. Shaxsiy nomulkiy huquqlar.

7-mavzu. Bitimlar

Bitimlar tushunchasi va turlari. Bitimlarning muddatlari va shartli bitimlar. Bitim shakllari. Birja bitimiari. Bitimning haqiqiy sanalish shartlari. O‘z-o‘zidan haqiqiy sanalmaydigan bitim turlari va ulaming huquqiy oqibatlari. O‘z-o‘zidan(mutlaq) haqiqiy sanahnaydigan bitimlar.

8-mavzu. Vakillik va ishonchnoma

Vakillik tushunchasi. Vakolatning turlari. Vakillikning klassifikatsiyasi. Ishonchnoma. Umumiy ishonchnoma. Maxsus ishouchnoma. Bir martalik ishonchnoma.

9-mavzu. Fuqarolik huquqida muddatlar va da’vo muddati

Muddatlar tushunchasi va ahamiyati. Muddatlaming turlari. Majburiyatiami bajarish muddatlari. Muddatlami hisoblash asoslari va tartibi. Da’vo muddati tushunchasi va ahamiyati. Da’vo muddatining turlari. Da’vo muddatining o’ta boshlashi. Da’vo muddati o'tishining to‘xtatilishi, uzilishi va da’vo muddatining tiklanishi. Da’vo muddati o‘tishining oqibatlari. Da’vo muddati joriy qilinmaydigan talablar.

10-mavzu. Mulk huquqi

Mulk huquqi tushunchasi va mazmuni. Ashyoviy huquqlar. Mulk huquqining vujudga kelish va bekor bo'lish asoslari.

11-mavzu. Mulk huquqi turlari

Xususiy mulk huquqi. Ommaviy(davlat) mulk huquqi. Umumiy mulk huquqi. Mulk huquqi va boshqa ashyoviy huquqlami himoya qilish.

12-mavzu. Majburiyat huquqi tushunchasi, tizimi, vujudga kelish asoslari

Majburiyat huquqi tushunchasi, tizimi, vujudga kelish asoslari. Majburiyat subyektlari. Majburiyatdagi shaxslaming o'zgarishi. Regress (qaytarma) majburiyat.

13-mavzu. Majburiyatiami bajarish. Majburiyatlarning bajarilishini ta'minlash

Majburiyatiami bajarish tushunchasi va tamoyillari. Majburiyatiami bajaruvchi subyektlar (shaxslar). Bajarish predmeti. Majburiyatni bajarish muddati, joyi va usuli. Majburiyatlarning bajarilishini ta'minlash tushunchasi. Neustoyka. Garov. Ushlab qolish. Kafillik. Kafolat. Zakalat.

14-mavzu. Fuqarolik-huquqiy javobgarlik

Fuqarolik-huquqiy javobgarlik: mohiyati, tushunchasi, tavsifi. Fuqarolik-huquqiy javobgarlik asoslari. Javobgarlik subyekti va huquqbuzarlik subyekti: o'zaro nisbat. Ayb - fuqarolik-huquqiy javobgarlik asosi sifatida. Fuqarolik-huquqiy javobgarlikda qo'llaniladigan fuqarolik ta'sir choralari. Zarami qoplash fuqarolik-huquqiy javobgarlik shakli sifatida. Fuqarolik-huquqiy javobgarlikdan ozod qilish.

15-mavzu. Majburiyatlarni buzganlik uchun javobgarlik.

Majburiyatlarning buzilishi va buning uchun fuqarolik-huquqiy javobgarlik tushunchasi. Majburiyatlarni buzganlik uchun javobgarlik asoslari. Qarzdorning zararni to'lash majburiyati. Qarzdorning javobgarlikdan ozod qilinishi asoslari. Majburiyatning qarzdor va kreditor tomonidan kechiktirilishi oqibatlari. Majburiyatlarning bekor bo'lishi tushunchasi. Majburiyatlarning bajarilishi bilan bekor bo'lishi. Majburiyatlarning hisobga o'tkazish yo'li bilan bekor bo'lishi. Qarzdor bilan kreditor bir shaxs bo'lib qolganida majburiyatning bekor bo'lishi. Taraflarning kelishuvi bo'yicha va qarzdorni qarzidan voz kechishi bo'yicha majburiyatning bekor bo'lishi. Bajarish mumkin bo'lmaganligi tufayli majburiyatning bekor bo'lishi. Majburiyatning davlat organi hujjati asosida bekor bo'lishi. Fuqaroning vafot etishi yoki yuridik shaxsning tugatilishi sababli majburiyatning bekor bo'lishi.

16-mavzu. Shartnoma (umumiy qoidalar)

Shartnoma tushunchasi va uning bozor munosabatlari sharoitidagi ahamiyati. Shartnomalaming turlari. Shartnom aning mazmuni. Shartnoma tuzish. Oldi-sotdi shartnomasi. Hadya va renta shartnomalari. Mulk ijarasi shartnomasi.

17-mavzu. Oldi-sotdi shartnomasi va uning alohida turlari

Oldi-sotdi, oldi-sotdi shartnomasi. Oldi-sotdi shartnomasining mazmuni. Shartnoma predmeti. Shartnomaning tovar haqidagi sharti. Tovarning kamchiliklari. Oldi-sotdi shartnomasida baho. Oldi-sotdi shartnomasining turlari.

18-mavzu. Ayirboshlash shartnomasi. Hadya shartnomasi. Umrbod ta'mirlash sharti bilan uy-joy (kvartira)ni boshqa boshqa shaxsga berish shartnomasi.

Ayirboshlash. Barter. Ayirboshlash shartnomasi mazmuni. Hadya. Hadya

shartnomasi. Hadya shartnomasi mazmuni. Hadya va'da qilinganida huquqiy vorislik. Xayr-ehson

19-mavzu. Mulk ijarasi shartnomasi va uning alohida turlari. Tekin foydalanish shartnomasi.

Mulk ijarasi shartnomasi. Mol-mulkka vaqtincha egalik qilish va foydalanish. Mol-mulkdan foydalanish. Prokat shartnomasi. Transport vositalari ijarasi shartnomasi. Binolar va inshootlar ijarasi. Korxonani ijaraga berish. Tekin foydalanish shartnomasi.

20-mavzu. Pudrat shartnomasi va uning turlari.

Pudrat shartnomasi. Pudratchi va buyurtmachi. Taraflarning huquq va majburiyatlari. Pudrat shartnomasida bajariladigan ishning bahosi. Smeta. Pudrat shartnomasi bo'yicha javobgarlik. Maishiy pudrat. Qurilish pudrati. Loyiha va qidiruv ishlari pudrati. Ilmiy-tekshirish, tajriba-konstruktorlik va texnologiya ishlari pudrati.

21-mavzu. Haq evasiga xizmat ko'rsatish shartnomasi. Tashish shartnomasi. Dengiz va yuk tashish huquqi.

Haq evaziga xizmat ko'rsatish shartnomasi. Shartnoma taraf-larining huquq va majburiyatlari. Taraflarning javobgarligi. Yo'-lovchi tashish shartnomasi. Yuk tashish shartnomasi. Charter (fraxtlash) shartnomasi

22-mavzu. Qarz shartnomasi. Kredit shartnomasi.

Qarz shartnomasi. Qarz shartnomasining shakli. Tilxat. Aniq maqsadli qarz. Foizlar. Kredit shartnomasi. Tijorat krediti, bank krediti, iste'mol krediti, davlat krediti, xalqaro kredit.

23-mavzu. Bank xizmati shartnomalari. hisob-kitoblar.

Bank. Omonat. Bank omonati. Bank omonati shartnomasi. Ta-lab qilinguncha saqlanadigan omonat. Muddatli omonat. Bank hisobvarag'i shartnomasi. Kredit muassasasi. Foizlar. Litsenziya. Hisob-kitoblar. Bank amaliyoti. Naqd pulsiz operatsiyalar. Val-yuta. Chet el valyutasi

24-mavzu. Topshirish shartnomasi. Vositachilik shartnomasi. Mol-mulkni ishonchli boshqarish. Kompleks tadbirkorlik litsenziyasi (franshizing) shartnomasi.

Topshiriq shartnomasi. Ishonchli vakil. Vositachilik shartnomasi. Mol-mulkni ishonchli boshqarish. Kompleks tadbirkorlik litsenziyasi (franshizing) shartnomasi. Litsenziat. Litsenziar.

25-mavzu. Omonat saqlash shartnomasi va uning alohida turlari.

Omonat. Omonat saqlash. Omonat saqlash shartnomasi. Pro-fessional omonat

saqlovchi. Lombard. Bojxona ombori. lomba-rdda omonat saqlash. Boyliklarni bankda saqlash. Ashyolarni transport tashkilotlarining yukxonalarida saqlash. Ashyoni tash-kilotlarning kiyimxonalarida saqlash. Ashyoni mehmonxonada saqlash. Nizoli ashyolarni saqlash (sekvestr). Tovar omborida omonat saqlash.

26-mavzu. Sug'urta shartnomasi.

Sug'urta. Sug'urta shartnomasi. Sug'urta bozori professional ishtirokchilari. Tadbirkorlik xavfi. Sug'urta tavakkalchiligi. Su-g'urta mukofoti. Sug'urta to'lovi. Sug'urta haqi. Sug'urta mab-lag'i.

27-mavzu. Ommaviy tanlov mukofotni oshkora va'da qilish. Qimor va garov o'yinlar o'tkazish.

Ommaviy tanlov. Mukofotni oshkora va'da qilish. Qimor va garov o'yinlari o'tkazish. Lotereyalar.

28-mavzu. Zarar yetkazishdan kelib chiqadigan majburiyatlar. Ma'naviy zararni qoplash. Asossiz boylik orttirishdan kelib chiqadigan majburiyatlar. Xalqaro xususiy huquq

Majburiyat. Majburiyatlarni vujudga keltiruvchi asoslar. Za-rar. Zarar yetkazishdan kelib chiqadigan majburiyatlar. Delikt majburiyatlar. Ma'naviy zarar. Asossiz boylik orttirish. Asossiz boylik orttirishdan kelib chiqadigan majburiyatlar.

29-mavzu. Intelektual mulk huquqi. Elektron tijorat va axborot texnologiyalari qonuni

Intellektual faoliyat natijalari. Intellektual mulk. G'oya. Fan, adabiyot va san'at asarlari. Ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalari. Seleksiya yutuqlari. Oshkor etilmagan axborot. Ish-lab chiqarish sirlari (nou-xau). Firma nomlari. Tovar belgilari (xizmat ko'rsatish belgilari). Tovar chiqarilgan joy nomi. Mulk huquqi va mutlaq huquqlar. Litsenziya. Yaratilganlik fakti. Muallif-ijodkor. Huquqiy muhofaza belgilari.

30-mavzu. Vorislik huquqi.

Meros. Vorislik huquqi. Vasiyat bo'yicha vorislik. Qonun bo'-yicha vorislik. Vorislik navbatlari. Meros tarkibi. Merosxo'rlar. Noloyiq merosxo'rlar. Taqdim qilish huquqi bo'yicha vorislik. Meros transmissiyasi. Merosni egallash.

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Fuqarolik huquqi tushunchasi, tamoyillari va tizimi.
2-mavzu. O'zbekiston Respublikasi fuqarolik huquqining manbalari
3-mavzu. Fuqarolik-huquqiy munosabat va uning subyektlari

4-mavzu. Yuridik shaxslar - fuqarolik huquqining subyekti sifatida
5-mavzu. Davlat – fuqarolik-huquqiy munosabatlar ishtirokchisi sifatida.
6-mavzu. Fuqarolik huquqining obyektlari
7-mavzu. Bitimlar
8-mavzu. Vakillik va ishonchnoma
9-mavzu. Fuqarolik huquqida muddatlar va da'vo muddati
10-mavzu. Mulk huquqi
11-mavzu. Mulk huquqi turlari
12-mavzu. Majburiyat huquqi tushunchasi, tizimi, vujudga kelish asoslari
13-mavzu. Majburiyatiami bajarish. Majburiyatlarning bajarilishini ta'minlash
14-mavzu. Fuqarolik-huquqiy javobgarlik
15-mavzu. Majburiyatlarni buzganlik uchun javobgarlik.
16-mavzu. Shartnoma (umumiy qoidalar)
17-mavzu. Oldi-sotdi shartnomasi va uning alohida turlari
18-mavzu. Ayirboshlash shartnomasi. Hadya shartnomasi. Umrbod ta'mirlash sharti bilan uy-joy (kvartira)ni boshqa boshqa shaxsga berish shartnomasi.
19-mavzu. Mulk ijarasi shartnomasi va uning alohida turlari. Tekin foydalanish shartnomasi.
20-mavzu. Pudrat shartnomasi va uning turlari.
21-mavzu. Haq evasiga xizmat ko'rsatish shartnomasi. Tashish shartnomasi.
22-mavzu. Qarz shartnomasi. Kredit shartnomasi.
23-mavzu. Bank xizmati shartnomalari. hisob-kitoblar.
24-mavzu. Topshirish shartnomasi. Vositachilik shartnomasi. Mol-mulkni ishonchli boshqarish. Kompleks tadbirkorlik litsenziyasi (franshizing) shartnomasi.
25-mavzu. Omonat saqlash shartnomasi va uning alohida turlari.
26-mavzu. Sug'urta shartnomasi.
27-mavzu. Ommaviy tanlov mukofotni oshkora va'da qilish. Qimor va garov o'yinlar o'tkazish.
28-mavzu. Zarar yetkazishdan kelib chiqadigan majburiyatlar. Ma'naviy zararni qoplash. Asossiz boylik orttirishdan kelib chiqadigan majburiyatlar.
29-mavzu. Intelektual mulk huquqi.
30-mavzu. Vorislik huquqi.

Seminar mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiqdir.

IV.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash - bu talabalaming jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy topshiriqlami bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy va ikkita yakka tartibda bajariladigan topshiriq beriladi. Talaba berilgan topshiriqning maqsad va vazifalarini,

mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan
natijalami tahlil qilib, xulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida topshiriqlaming soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- Mavzuni og'zaki bayon qilish;
- 4 javobli test savoli tayyorlash;
- yozma savol tayyorlash;
- Taqdimot tayyorlash;
- Referat tayyorlash;
- Ma'lumotlarni jadval ko'rinishida ifodalash;
- Videorolik tayyorlash;
- Ko'rgazmali qurol tayyorlash;
- Bir soatlik dars ishanma tayyorlash;
- Krassvord tuzish;
- Xorijiy adabiyotlardan ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish;
- Internet ma'lumotlarini to'plash va tahlil qilish;
- Adabiyotlar ro'yxatini tuzish;

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

III-semestr

1. Fuqarolik huquqi tushunchasi, tamoyillari va tizimi.
2. Fuqarolik huquqining manbalari.
3. Fuqarolik-huquqiy munosabat.
4. Fuqarolar-fuqarolik huquqining sub'ekti sifatida.
5. Yuridik shaxslar-fiiqarolik huquqining sub'ekti sifatida.
6. Davlat-fuqarolik huquqining sub'ekti sifatida.
7. Fuqarolik huquqining ob'ektlari.
8. Bitimlar.
9. Vakillik va ishonchnoma.
10. Muddatlar.
11. Da'vo muddati.
12. Mulk huquqi.
13. Xususiy mulk huquqi.
14. Ommaviy(davlat) mulk huquqi.
15. Ashyoviy huquqlar.

IV-semestr

16. Umumiy mulk huquqi.
17. Mulk huquqi va boshqa ashyoviy huquqlarni himoya qilish.
18. Majburiyat huquqi tushunchasi, tizimi, vujudga kelish asoslari.
19. Majburiyat sub'ektlari.
20. Majburiyatlami bajarish.
21. Majburiyatlaming bajarilishini ta'minlash.

22. Majburiyatlami buzganlik uchun javobgarlik.
23. Majburiyatlaming bekor bo'lishi.
24. Shartnoma to'g'risida umumiy tushunchalar.
25. Oldi-sotdi shartnomasi.
26. Hadya va renta shartnomalari.
27. Mulk ijarasi shartnomasi.
28. Pudrat shartnomasi.
29. Haq evaziga xizmat ko'rsatish shartnomasi.
30. Qarz va kredit shartnomalar

3. VI.Ta'lim natijalari / Kasbiy komponentlari:

Talaba bilishi kerak:

— ijtimoiy munosabatlami fuqarolik-huquqiy tartibga solish va fuqarolik-huquqiy munosabatlari haqida bilimlarga ega bo'ladilar;
— ijtimoiy munosabatlar doirasida fuqarolik-huquqiy ta'sir etish vositalarining salmog'ini tushuna oladilar;
— kasbiy faoliyatda fuqarolik-huquqiy shartnomalaming imkoniyatlarini va mazmuni haqida malakaga ega bo'ladilar;
— kasbiy faoliyatning mos sohalarida fuqarolik-huquqiy normalami shakllantirishda ahamiyatga ega bo'lgan me'yoriy va faktik ma'lumotlar haqida ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

Tahlil jihatidan:

Talabalar quyidagi imkoniyatlarga ega bo'lishlari kerak:

Kelajakdagi kasbiy faoliyatda milliy g'oya, ma'naviyat, tarbiya va huquq ta'limi tizimidagi fanlar bo'yicha nazariy va amaliy bilim va ko'nikmalami namoyon etadi. (KK-l);

Ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda ishtirok etadi (K.K-4).

4. VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar; - interfaol keys – stadilar; -seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol javoblar);	- guruhlarda ishlash; - taqdimotlarni qilish; - individual loyihalar; - jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5. VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Darsdagi faollik, mustaqil ta'lim va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma nazorat ishini muvaffaqiyatli topshirish.

6. IX. Asosiy adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Rasmiy nashr. –T.: "O'zbekiston" nashryoti. 2023.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022.
3. Nersesyans S. Huquq falsafasi. O'quv qo'llanma. - T.: 2023. –B.276.

X. Qo‘shimcha adabiyotlar:

4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston Strategiyasi. –Toshkent: “O‘zbekiston”, 2021.-464 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi // Xalq so‘zi 8-dekabr 2016-yil.
6. O’zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. –T.: “O’zbekiston”. 2023-yil
7. O’zbekiston Respublikasining Fuqarolik prosessual kodeksi. –T.: “O’zbekiston”. 2023-yil
8. O‘zbekiston Respublikasining saylangan Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimidagi ma’ruzasi.
9. O‘zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi: (2010 yil 1 martgacha bo'lgan o‘zgartish va qo‘shimchalar bilan). Rasmiy nashr - O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi. - T.: Adolat, 2010.
10. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. –T.: “O’zbekiston”. 2023-yil
11. Borotov M.X. Fuqarolik va oila huquqi. Darslik. - Toshkent: Adolat, 2022.
12. Hojiyev R.B. Fuqarolik huquqi. O‘quv-uslubiy qo’llanma. -T.: Malik Print Co, "2022.
13. Ro‘ziyev R., Topildiyev V. Fuqarolik huquqi. Umumiy qism. O'quv qo’llanma - T.: Cho’lpon, 2011.
14. Topildiev V.R. Fuqarolik huquqi. Darslik. I-qism. Yurisprudensiya ta’lim yo‘nalishlari uchun. —T.: “Universitet”, 2014

XI.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni

15. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 8-maydagi “Yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini amalga oshirish bo‘yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PF-67-son Farmoni.
16. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-son Farmoni.
17. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 9-yanvardagi “Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi PF-5618-son Farmoni
18. Yuldashev J. Fuqarolik huquqiga kirish. –T.: TDYuU. 2025
19. Sharaxmetova U. Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish asoslari. –T.: TDYuU. 2024
20. Muhammadiyev A. Fuqarolik huquqi tamoyillarining nazariy va amaliy asoslari. –T.: TDYuU. 2010
21. O’zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksiga sharx. –T.: TDYuU. 2013

Axborot manbalari:

22. www.lex.uz - O‘z.Res. Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi
23. www.gov.uz - O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.
24. www.president.uz -O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti sayti
25. www.ziyonet.uz – jamoat ta’lim portal.

7.	Fan dasturi Samarqand davlat pedagogika instituti o‘quv-uslubiy kengashining 2025 yil “___” _____ ____-son bayonnomasi bilan ma’qullangan
8.	**Fan/modul uchun mas’ullar va dastur mualliflari:** M.Q.Xoliqulov – Samarqand davlat pedagogika instituti Milliy g’oya va falsafa kafedrasi assistenti.
9.	**Taqrizchilar:** A.N.Xaydarov - Samarqand davlat pedagogika instituti “Milliy g’oya va falsafa” kafedrasi dotsenti. S.M.Ro’zimurodov – Samarqand Iqtisodiyot va servis instituti dotsenti

Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan 2025-yil uchun tasdiqlangan xalqaro e’tirof etilgan tashkilotlarning (Quacquarelli Symonds World University Rankings, Times Nigher Education, Academic Ranking of World Universities) reytingida 245 o‘rinni egallagan Makao universitetning Xalqaro biznes huquqi bo'yicha huquqi dasturi tahlil qilinib ushbu asosda fan dastur ishlab chiqildi.

“Huquq sohalari” fanining dasturi tayyorlanib 3 ta mavzusi yangilandi

https://fll.um.edu.mo/wp-content/uploads/2025/02/Study-plan-MELL.pdf

https://fll.um.edu.mo/wp-content/uploads/2019/08/fll-um-calendar-2019-with-revsied-study-plan-eur-inl-col_20190725-1.pdf

Fan dastur Pedagogika va jismoniy ma’daniyat fakultetning 2025-yil 22-apreldagi 9-f sonli farmoyish bilan tuzulgan ishchi guruh tomonidan maqullangan.

Tuzuvchi: **ass. M.Q.Xoliqulov**

Kafedra mudiri: **prof. J.Ya.Yaxshilikov**

Fakultet dekani: **A.R.Jo'raqulov**

O‘quv-ishlar bo‘yicha prorektor: **N.H.Musulmonov**

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasida tayyorlangan 60111100 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishiga o'tiladigan "Huquq sohalari I-II (Fuqarolik huquqi)" fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

Bugungi kunda, mamlakatimizda demokratik yangilanishlar jarayoni ketayotgan hozirgi davrda, fuqarolik huquq hodisalarini o'rganish dolzarb masalalardan biridir. Zotan jamiyatimizda ro'y berayotgan yangilanish jarayonlari bizni kuchli davlatdan, kuchli fuqarolik jamiyatiga qarab yangicha, zamonaviy nuqtai nazardan qarashga va ularni qayta idrok etish hamda baholashga yo'naltiradi. Bu holat Huquq sohalari fani oldiga ham yangi vazifalarni qo'ygan.

Bunda huquq sohalari nafaqat fuqarolik huquqi haqidagi jahon va milliy yuridik fanning eng yangi yutuqlarini o'zida ifodalashi, balki mavjud ijtimoiy-siyosiy voqelikka mos ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishi taqozo etiladi.

Shu bois ushbbu fan dasturi oliy ta'lim tizimda 60111100 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishiga 2 kurs bakalavir bosqichi talabalari uchun o'tiladigan "Huquq sohalari I-II (Fuqarolik huquqi)" fanining mazmuni va o'tilishi tartibini, talabalar tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim hamda ko'nikmalar hajmini belgilab bergan. Fan bo'ycha tuzilgan bu o'quv dasturi fanning maqsadi, vazifalari, o'quv fani mazmunining qisqa bayoni, talabalarning bilimi va ko'nikmalariga qo'yiladigan talabalar singari bir qator qisimlardan iborat. Dasturda nazariy bilimlar bilan birga amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Xususan, qonun hujjatlarini sharhlash, shartnoma loyihalarini tuzish, sud qarorlarini tahlil qilish kabi amaliy mashg'ulotlar fanga integratsiyalashgan.

Dastur O'zbekiston Respublikasining amaldagi Fuqarolik kodeksi, boshqa normativ-huquqiy hujjatlar, shuningdek, ilg'or xorijiy tajribalarga tayangan holda tuzilgan.

Har bir mavzu bo'yicha ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar muvozanatli taqsimlangan. Dasturda talabalar tomonidan bajarilishi lozim bo'lgan mustaqil ishlar mavzulari ham aniq ko'rsatilgan bo'lib, bu talabaning fanni o'zlashtirish darajasini chuqurlashtirishga xizmat qiladi.

Fan dasturida foydalaniladigan adabiyotlar zamonaviy, yangilangan va mavzu doirasiga to'liq mos keladi. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi, Oliy sud plenum qarorlari, Lex.uz portalidagi hujjatlar va yetakchi yuridik olimlarning asarlari asosiy manba sifatida ko'rsatilgan. Bundan tashqari, xorijiy mualliflarning fuqarolik huquqiga oid asarlari ham keltirilgani ijobiy holat.

Yuqoridagilarni hisobga olgan holda, ushbu o'quv dasturi mazmuni va tuzilishi jihatdan bunday o'quv dasturlariga qo'yiladigan barcha talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni tegishli ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

"Samiyat ijtimoiy fanlar" kafedrasi dotsenti, falsafa doktori (PhD): **S.M.Ro'zimurodov**

IMZONI TASDIQLAYMAN
SamISI
XODIMLAR BO'LIMI BOSHLIG'I

XODIMLAR BO'LIMI

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasida tayyorlangan 60111100 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishiga o'tiladigan "Huquq sohalari I-II (Fuqarolik huquqi)" fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

"Fuqarolik huquqi" fani – yuridik ta'limning muhim tarkibiy qismi bo'lib, talabalarni davlat va jamiyat hayotida muhim rol o'ynaydigan fuqarolik-huquqiy munosabatlarni chuqur o'rganishga yo'naltiradi. Hozirgi davrda fuqarolik muomalasi ishtirokchilari sonining ortishi, mulkiy va shaxsiy nomulkiy munosabatlarning murakkab tus olishi mazkur fan bo'yicha chuqur bilimga ega bo'lgan mutaxassislarni tayyorlash zaruratini kuchaytiradi. Shu bois, ushbu fan dasturining dolzarbligi yuqori bo'lib, amaliyot bilan bevosita bog'liq.

Shu bois ushbu fan dasturi oliy ta'lim tizimda 60111100 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishiga 2 kurs bakalavir bosqichi talabalari uchun o'tiladigan "Huquq sohalari I-II (Fuqarolik huquqi)" fanining mazmuni va o'tilishi tartibini, talabalar tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim hamda ko'nikmalar hajmini belgilab bergan. Fan bo'ycha tuzilgan bu o'quv dasturi fanning maqsadi, vazifalari, o'quv fani mazmunining qisqa bayoni, talabalarning bilimi va ko'nikmalariga qo'yiladigan talabalar singari bir qator qisimlardan iborat. Xususan o'quv fanning maqsad va vazifalarini belglab berish o'quv dasturining muhim belgisidir. Chunki aynan shu narsa yaratiladigan o'quv darsligi muallifga muayyan nuqtai nazarni tanlash, o'qituvchiga esa pedagogik mo'ljalini to'g'ri belgilash imkonini beradi. Ta'lim amalyotida o'quv dasturi yaratishning konsentrik (markazlashgan) hamda tizimli usullari bor. Tizimli usuldagi o'quv dasturlarida o'quv materiallari fan mantig'iga muvofiq soddadan murakkabga qarab ketma-ket joylashtirilgan.

Ta'limning o'quv dasturi tomonidan belgilangan mazmuni darslik, o'quv qo'llanmalar, ko'rgazmali qurol va metodik tavsiyalarda to'la namoyon bo'lgan.

Dasturda "Huquq sohalari I-II (Fuqarolik huquqi)" fani yo'nalishi xususiyatlarini hisobga olgan holda ma'ruza va seminar mashg'ulotlari uchun mavzular va ularni bayon etish uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek mustaqil ta'lim shakllari va mavzulari, fanni o'qitish natijalari, ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda asosiy qo'shimcha adabiyotlar batafsil bayon etilgan.

Yuqoridagilarni hisobga olgan holda, ushbu o'quv dasturi mazmuni va tuzilishi jihatdan bunday o'quv dasturlariga qo'yiladigan barcha talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni tegishli ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

O'zbekiston – Finlandiya pedagogika instituti Milliy g'oya va falsafa kafedrasi dotsenti, (PhD): **A.N.Xaydarov**

A.Xaydarov

IMZONI TASDIQLAYMAN
O'ZBEKISTON - FINLANDIYA
PEDAGOGIKA INSTITUTI
XODIMLAR BO'LIMI BOSHLIG'I

XODIMLAR BO'LIMI